

Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä 2020/2021

Anniina Kortetmaa¹ , Jari Lämsä² , Tuomas Vihinen² & Kati Lehtonen¹

¹Likes, Jamk ja ²Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU, yhteisjulkaisu.

Taustat, tavoitteet ja toteutus 1/3

- Tiivistelmän tarkoituksena on täydentää ja systematisoida liikunnan kansalaistoimintaan liittyvää tietopohjaa erityisesti sukupuolten välisen tasa-arvon näkökulmasta. Vastaavat koosteet on tehty myös vuosina 2019 (Oja ym.) ja 2020 (Särkivuori ym.).
- Tiivistelmään on koottu valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen (n=116) hallitusjäsenten, hallitusten puheenjohtajien, operatiivisten johtajien sekä päätoimisten ja osa-aikaisten työntekijöiden sukupuolijakauma ja kokonaismäärä siltä osin, kuin tieto on saatavilla.
- Järjestöt on luokiteltu lajiliittoihin (n=74), liikunnan aluejärjestöihin (n=15) ja muihin järjestöihin (n=27). Järjestöt on lueteltu liitteissä.

Taustat, tavoitteet ja toteutus 2/3

- Tiedot perustuvat pääosin järjestöjen itse ilmoittamiin tietoihin valtakunnallisten liikuntaa edistävien järjestöjen yleisavustushakuprosessissa vuonna 2020.
- Hallitusten puheenjohtajien ja operatiivisten johtajien tiedot on vuodelta 2021.
- Tiedot on koottu kaikilta yleisavustusta hakeneilta järjestöiltä. Yleisavustusten jakamisesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan vastuualue (OKM 2022).
- Järjestöjen yleisavustusten hakulomakkeita, kriteeristöä ja järjestöluokittelua muutettiin vuonna 2020. Suurin muutos oli sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöjen siirtäminen STEAn avustettavaksi.

Taustat, tavoitteet ja toteutus 3/3

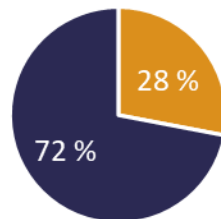
- Eri järjestöryhmiltä kysytään avustusprosessissa myös toisistaan poikkeavia tietoja ja/tai kysyttävät tiedot ovat muuttuneet.
- Järjestöluokittelun ja hakulomakkeiden muutos vaikuttaa saatavilla olleeseen tietoon. Lisäksi yleisavustusta hakeneiden järjestöjen pienempi määrä vaikuttaa suoraan esimerkiksi luottamushenkilöstön kokonaismäärään.
- Lajiliitoista kootut järjestöryhmäkohtaiset tiedot ovat säilyneet vertailukelpoisina.

Hallitusjäsenet

Taulukko 1. Hallitusjäsenten sukupuolijakauma ja kokonaismäärä sekä hallituksen keskimääräinen koko 2020.

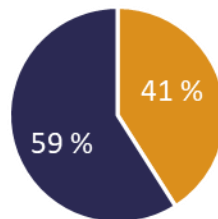
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Ka.
Lajiliitot (n=74)	178	449	627	8 henkilöä
Muut järjestöt (n=27)	101	143	244	9 henkilöä
Aluejärjestöt (n=15)	61	94	155	10 henkilöä
Yhteensä	340	686	1026	

Lajiliitot (n=74)

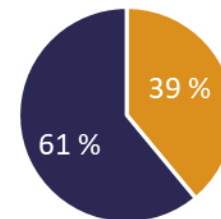
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt (n=27)

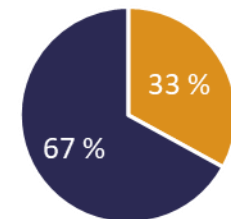
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt (n=15)

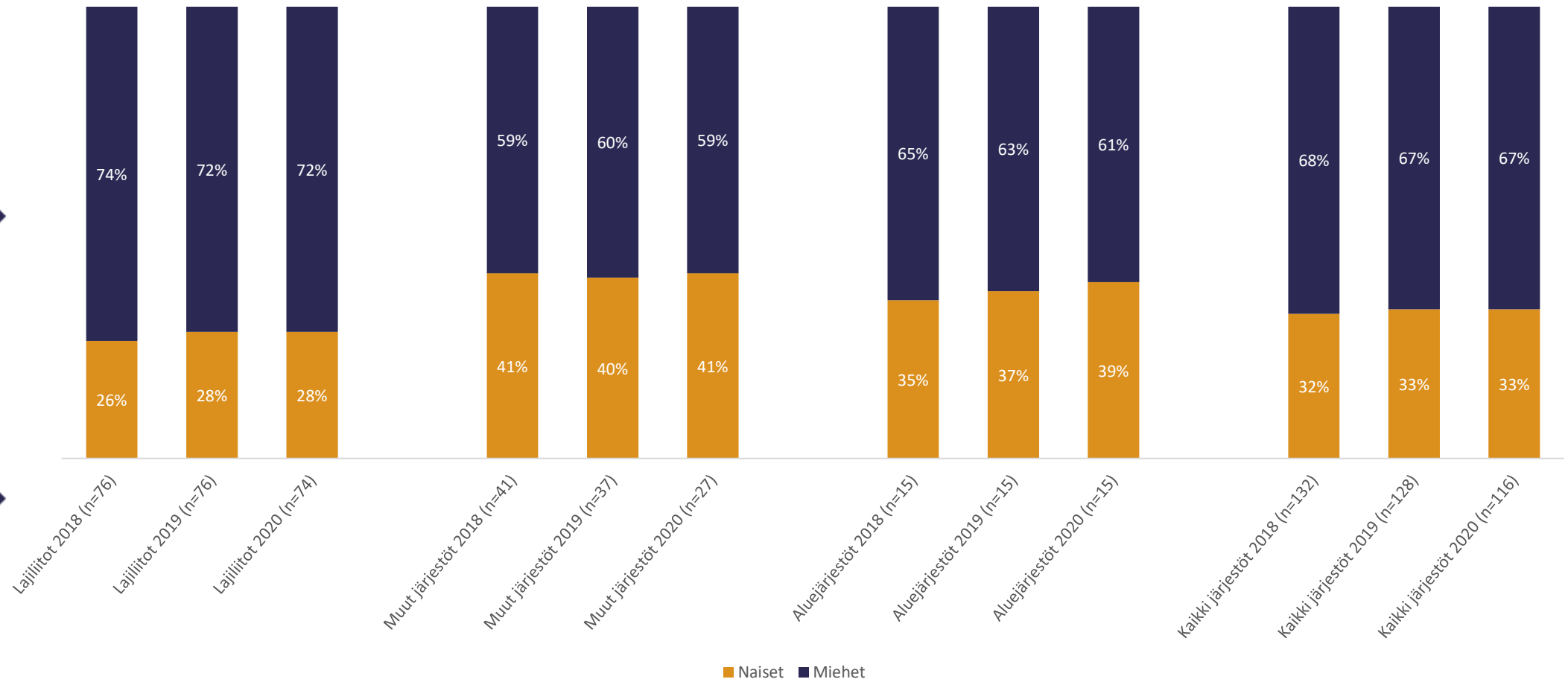
■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt (n=116)

■ Naiset ■ Miehet

Hallitusjäsenten sukupuoli-ikäkaumat vuosina 2018–2020

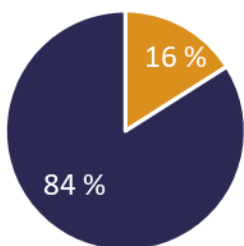
Naiset Miehet

Hallitusten puheenjohtajat

Taulukko 2. Hallitusten puheenjohtajien sukupuolijakauma ja kokonaismäärä 2021.

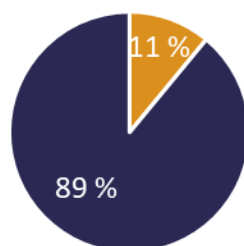
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot (n=74)	12	62	74
Muut järjestöt (n=27)	3	24	27
Aluejärjestöt (n=15)	1	14	15
Yhteensä	16	100	116

Lajiliitot (n=74)

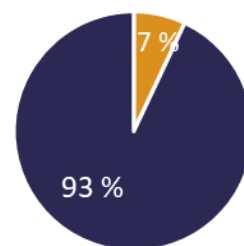
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt (n=27)

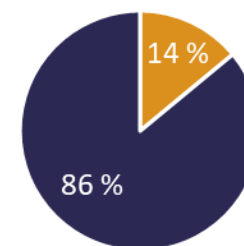
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt (n=15)

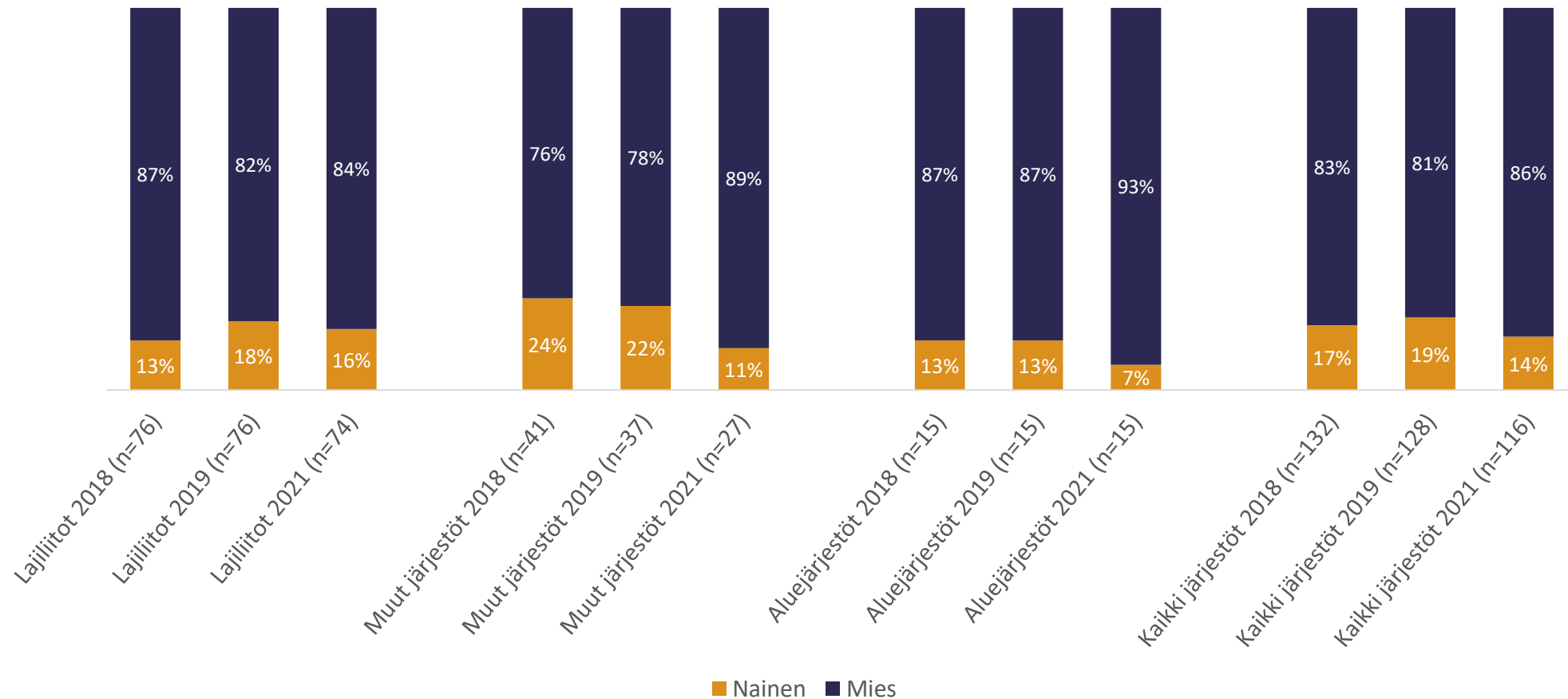
■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt (n=116)

■ Naiset ■ Miehet

Hallitusten puheenjohtajien sukupuolijakaumat vuosina 2018-2021

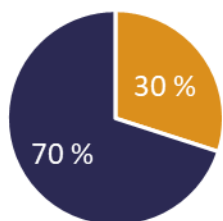
■ Nainen ■ Mies

Operatiiviset johtajat

Taulukko 3. Operatiivisten johtajien sukupuolijakauma ja kokonaismäärä 2021.

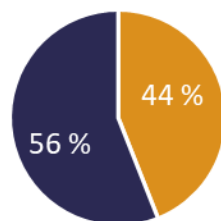
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot (n=74)	22	52	74
Muut järjestöt (n=27)	12	15	27
Aluejärjestöt (n=15)	5	10	15
Yhteensä	39	77	116

Lajiliitot (n=74)

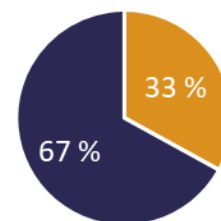
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt (n=27)

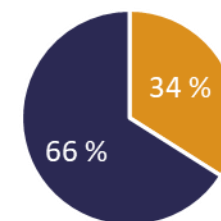
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt (n=15)

■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt (n=116)

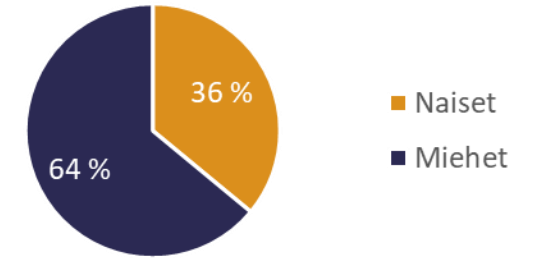
■ Naiset ■ Miehet

Päätoimiset työntekijät

Taulukko 4. Lajiliittojen päätoimisten työntekijöiden sukupuolijakauma ja kokonaismäärä 2020.

Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot ¹ (n=65)	197	353	550

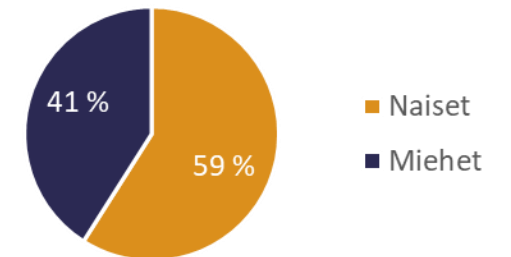
Lajiliitot (n=65)

Taulukko 5. Muiden järjestöjen päätoimisten työntekijöiden sukupuolijakauma ja kokonaismäärä henkilötyövuosina 2020.

Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Muut järjestöt ² (n=21)	58,4	40,6	99

Muut järjestöt (n=21)

Lajiliitoissa päätoimisia työntekijöitä on eniten palloliitossa, jääkiekkoliitossa salibandyliitossa ja voimisteluliitossa.

Lajiliittojen päätoimisista työntekijöistä 25 % työskentelee palloliitossa.

Muiden järjestöjen päätoimisista työntekijöistä 34 % työskenteli Suomen ladussa.³

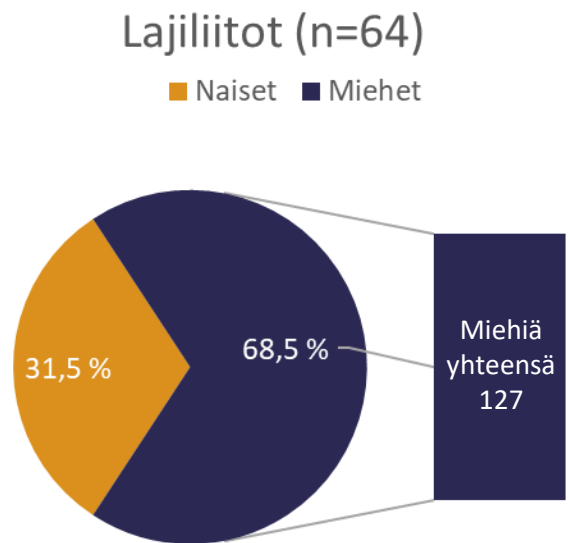
¹ Lajiliitoista jätetty pois yhdeksän liittoa puuttuvien tietojen vuoksi

² Muista järjestöistä jätetty pois kuusi järjestöä puuttuvien tietojen vuoksi

³ Otettu mukaan järjestöt, joissa ilmoitettu pelkästään päätoimisten työntekijöiden kokonaismäärä (n=24)

Osa-aikaiset työntekijät lajiliitoissa

- Osa-aikaisia työntekijöitä on lajiliitoissa¹ (n=64) yhteensä 186.

Eniten osa-aikaisia työntekijöitä työskentelee lentopalloliitossa. Kaikista osa-aikaisista työntekijöistä 11 % työskentelee lentopalloliitossa.²

Osa-aikaisia työntekijöitä ei työskentele lainkaan 21 lajiliitossa.³

¹ Lajiliitoista jätetty pois kymmenen lajiliittoa puutteellisten tietojen vuoksi

² Otettu mukaan lajiliitot, joissa ilmoitettu osa-aikaisten työntekijöiden kokonaismäärä (n=65)

³ Jätetty pois laskelmasta kahdeksan lajiliittoa puutteellisten tietojen vuoksi

Yhteenveto

Yhteenveto 1/2

- Liikuntaa edistävien valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen hallitusten jäsenistä kolmasosa on naisia. Sukupuolijakauma on pysynyt ennallaan vuosina 2018-2020.
- Naisten osuus hallitusjäsenistä on pienin lajiliitoissa (28 %). Muiden liikuntaa edistävien järjestöjen ja liikunnan aluejärjestöjen hallituksissa naisten osuus on noin 40 prosenttia.
- Lajiliittojen puheenjohtajista noin joka kuudes on nainen. Sukupuolijakauma on pysynyt ennallaan.
- Kaikista järjestöistä 30 % (n=35) on sellaisia, joissa vähemmistösukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on 20 % tai vähemmän.

Yhteenveto 2/2

- Aluejärjestöissä naisten osuus puheenjohtajista on pienentynyt.
- Myös muissa liikuntaa edistävissä järjestöissä naisten osuus puheenjohtajista on selkeästi pienentynyt edelliseen kahteen vuoteen verrattuna. Muutosta selittää kyseisessä järjestöryhmässä aineistona käytettyjen järjestöjen luokittelumuutos.
- Operatiivisten johtajien sukupuolijakaumasta ei ole saatavilla vertailutietoa aikaisemmilta vuosilta. Vuoden 2021 tietojen mukaan lajiliitoissa ja aluejärjestöissä hieman yli kolmasosa operatiivisista johtajista on naisia.
- Muissa liikuntaa edistävissä järjestöissä työskentelee johtotehtävissä lähes yhtä paljon kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä.

Lähdeluettelo

- Oja, Samuli, Lämsä, Jari, Vihinen, Tuomas & Lehtonen, Kati 2019. Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä. Tiivistelmä. Likes ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU.
- Särkivuori, Joakim, Lämsä, Jari, Vihinen, Tuomas & Lehtonen, Kati 2020. Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä 2019. Tutkimustiivistelmä. Likes ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU, yhteisjulkaisu.

Liite 1 - Lajiliitot

AKK-Motorsport

Kansainvälinen Voimalajiliitto

Ski Sport Finland ry

Sukeltajaliitto

Suomen Agilityliitto

Suomen Aikidoliitto

Suomen Amerikkalaisen jalkapallon liitto

Suomen Ampumahiihtoliitto

Suomen Ampumaurheiluliitto

Suomen Biljardiliitto

Suomen Brasilialaisen Jujutsun liitto

Suomen Bridgeliitto

Suomen Cheerleadingliitto

Suomen Curlingliitto

Suomen Dartsliitto

Suomen Fitnessurheilu

Suomen Frisbeegolfliitto

Suomen Golfliitto

Suomen Hiihtoliitto

Suomen Hockeyliitto

Suomen I.T.F. Taekwon-Do

Suomen Ilmailuliitto

Suomen Jousiampujain liitto

Suomen Judoliitto

Suomen Jääkiekkoliitto

Suomen Jääpalloliitto

Suomen Karateliitto

Suomen Kaukalopalloliitto

Suomen Keilailuliitto

Suomen Kendoseurojen Keskusliitto

Suomen Kiipeilyliitto

Suomen Koripalloliitto

Suomen Krikettiliitto

Suomen Käsipalloliitto

Suomen Lentopalloliitto

Suomen Liitokiekkoliitto

Suomen Luisteluliitto

Suomen Lumilautaliitto

Suomen Melonta- ja Soutuliitto

Suomen Miekkaileu- ja 5-otteluliitto

Suomen Moottoriliitto

Suomen Muay Thai –liitto

Suomen Nyrkkeilyliitto

Suomen Painiliitto

Suomen Painonnostoliitto

Suomen Palloliitto

Suomen Pesäpalloliitto

Suomen Petanque-liitto

Suomen Potkunyrkkeilyliitto

Suomen Purjehdus ja Veneily

Suomen Pyöräily

Suomen Pöytätennisliitto

Suomen Ratagolfliitto

Suomen Ratsastajainliitto

Suomen Ringetteliitto

Suomen Rugbyliitto

Suomen Salibandyliitto

Suomen Shakkiliitto

Suomen Squashliitto

Suomen Sulkapalloliitto

Suomen Suunnistusliitto

Suomen Taekwondoliitto

Suomen Taitoluisteluliitto

Suomen Tanssiurheiluliitto

Suomen Tennisliitto

Suomen Tikkaurheiluliitto STURL

Suomen Triathlonliitto

Suomen Uimaliitto

Suomen Urheiluliitto

Suomen Valjakkourheilijoiden liitto

Suomen Vapaaotteluliitto

Suomen Vesihiihtourheilu

Suomen Voimannostoliitto

Suomen Voimisteluliitto

Liite 2 – Liikunnan aluejärjestöt

Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu

Etelä-Savon Liikunta ry

Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry

Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Kainuun Liikunta ry

Keski-Pohjanmaan Liikunta ry

Keski-Suomen Liikunta ry

Kymenlaakson Liikunta ry

Lapin Liikunta ry

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry

Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry

Pohjois-Karjalan Liikunta ry

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry

Pohjois-Savon liikunta ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Liite 3 – Muut järjestöt

Finlands svenska Idrott r.f.

Koululiikuntaliitto

Liikunnan ja Terveystiedon opettajat ry

Opiskelijoiden liikuntaliitto

Pyöräliitto

Reserviläisurheiluliitto

Soveltava Liikunta Soveli ry

Suomen Aikuisurheiluliitto

Suomen Ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry

Suomen Kuurojen Urheiluliitto

Suomen Kyykkäliitto

Suomen Latu

Suomen Liikunnan ammattilaiset

Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto

Suomen Moottorikelkkailijat

Suomen NMKY:n Urheiluliitto

Suomen Olympiakomitea

Suomen Paralympiakomitea

Suomen Sotilasurheiluliitto

Suomen Työväen Urheiluliitto TUL

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry

Suomen Urheilufysioterapeutit ry

Suomen Urheilumanagerit

Suomen Valmentajat ry

Työväen Retkeilyliitto

Urheiluopistojen Yhdistys ry

Urheilutoimittajain Liitto Ry

Viittausohje:

Kortetmaa, A., Lämsä, J., Vihinen, T. & Lehtonen, K. 2021. Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä 2020/2021. Tiivistelmä. Likes, Jamk ja KIHU, yhteisjulkaisu.

Lisätietoja:

kati.lehtonen@jamk.fi

